

Informacije koje treba znati o pandemiji dijabetesa

415 MILIJUNA

LJUDI U SVIJETU IMA DIJABETES¹

DO 2040. TAJ BROJ BI MOGAO RASTI NA

642 MILIJUNA¹

177
MILIJUNA
LJUDI
2000²

415
MILIJUNA
LJUDI
2015

642
MILIJUNA
LJUDI
2040

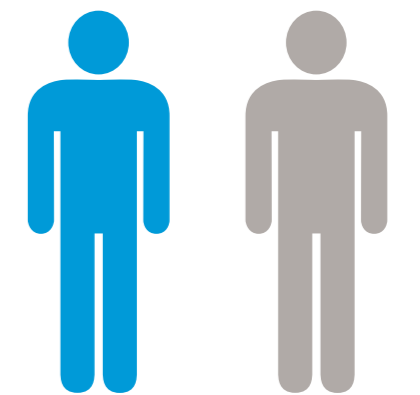

1 od 11

ODRASLIH IMA DIJABETES¹

1 od 2

OBOLJELIH NE ZNA DA IMA DIJABETES¹

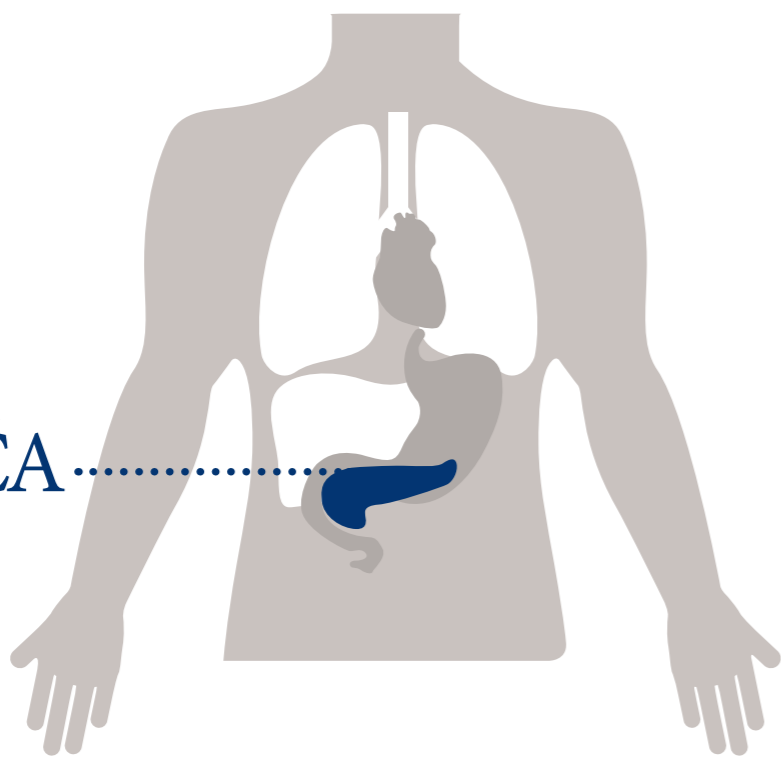
ŠTO JE DIJABETES?

Dijabetes je kronična bolest koja nastaje kao posljedica nemogućnosti tijela da proizvodi ili koristi inzulin.

Inzulin je hormon kojeg proizvodi gušterača. On djeluje kao ključ koji otključava stanice kako bi glukoza iz krvi u njih mogla ući i proizvesti energiju.

Bez inzulina, razina šećera u krvi raste i u dužem periodu, ukoliko se ne regulira, može izazvati oštećenja organa i tkiva.³

GUŠTERAČA

DIJABETES TIP 1

Tijelo proizvodi vrlo malo inzulina ili ga uopće ne proizvodi. Dijabetes tipa 1 najčešće se razvija kod djece i mladih.

86,000 djece oboli od dijabetesa tipa 1 svake godine.¹

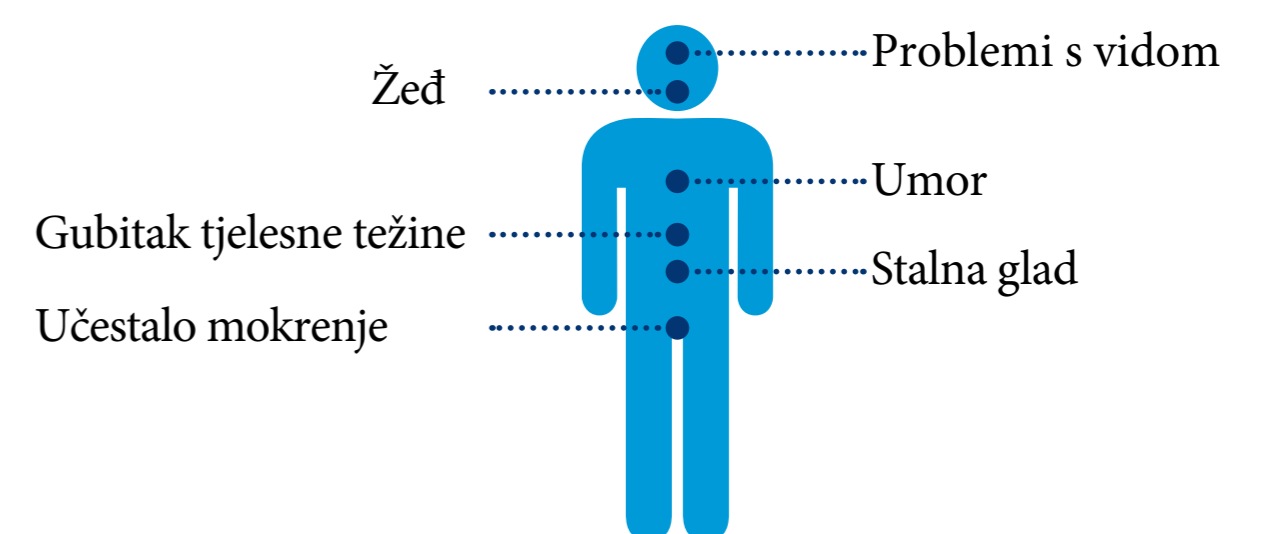
DIJABETES TIP 2

Tijelo ne proizvodi dovoljno inzulina ili stanice ne reagiraju na njega.

90% osoba s dijabetesom ima dijabetes tipa 2.⁴

do 70% slučajeva nastanka dijabetesa tipa 2 može biti spriječeno ili odgođeno usvajanjem zdravog stila života.⁵

SIMPTOMI:⁶

KOMPLIKACIJE

Ako se ne liječi dijabetes može uzrokovati komplikacije kao što su:⁷

svakih 6 sekundi

u svijetu jedna osoba umre od dijabetesa.¹

5 milijuna

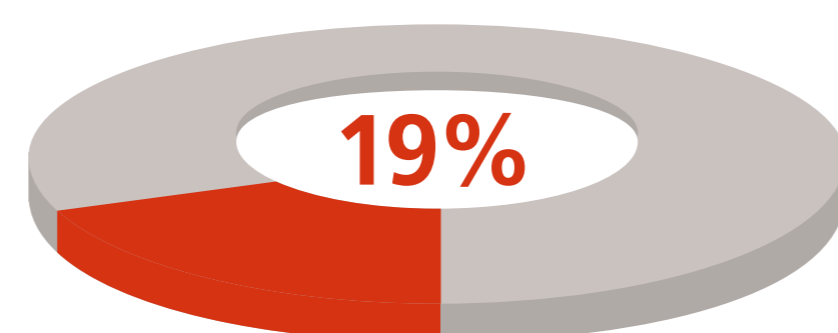
ljudi umire godišnje od dijabetesa.¹

\$673 milijardi

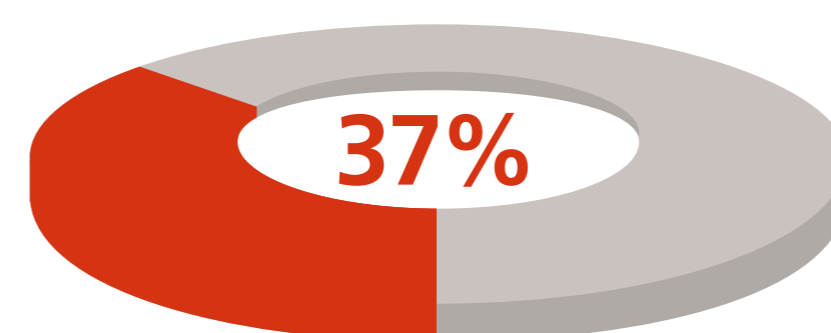
američkih dolara procjena je troška liječenja dijabetesa u svijetu u 2015.¹

PSIHOSOCIJALNI UČINAK DIJABETESA

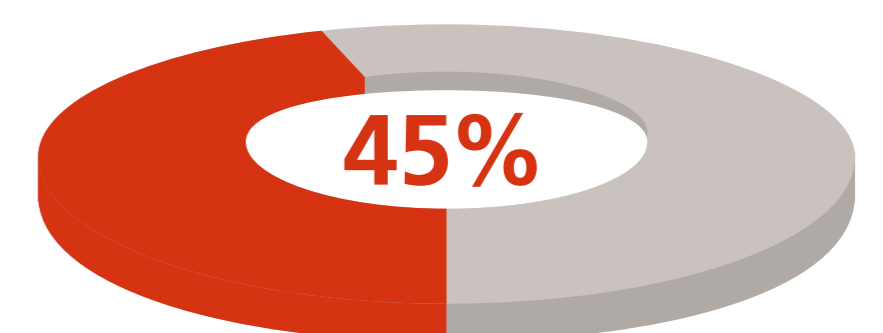
DAWN2™ je studija o utjecaju dijabetesa na živote oboljelih i njihovih obitelji u kojoj je sudjelovalo 15.000 ljudi iz 17 zemalja.⁸

19% ljudi s dijabetesom osjeća se diskriminirano zbog svog zdravstvenog stanja.⁹

37% članova obitelji osjeća frustriranost jer ne znaju kako najbolje pomoći svojim ukućanima s dijabetesom.¹⁰

45% ljudi s dijabetesom doživljava osjećaj tjeskobe zbog svoje bolesti.⁹

1. International Diabetes Federation, *IDF Atlas*, 7th edition, 2015, <http://www.diabetesatlas.org/>

2. International Diabetes Federation. *IDF Diabetes Atlas*, 2nd edn. Brussels, Belgium: International Diabetes Federation, 2003. Available at idf.org/sites/default/files/IDF_Diabetes_Atlas_2ndEd.pdf. Accessed: October 2015.

3. International Diabetes Federation. *About diabetes*. Available at idf.org/about-diabetes. Accessed: October 2015.

4. International Diabetes Federation, *IDF Atlas*, 6th edition, 2013.

5. World Diabetes Day Guide 2015. Key messages. Available at idf.org/WDD15-guide/pdf/WDD_2015_Guide.pdf. Accessed: October 2015

6. International Diabetes Federation. *Signs and symptoms*. Available at idf.org/signs-and-symptoms-diabetes. Accessed: October 2015.

7. International Diabetes Federation. *Complications*. Available at idf.org/complications-diabetes. Accessed: October 2015.

8. Peyrot M, et al. Diabetes Attitudes, Wishes and Needs 2 (DAWN2™): A multinational, multistakeholder study of psychosocial issues in diabetes and person-centred diabetes care. *Diabetes Res Clin Pract* 2013; 99:174–184.

9. Nicolucci A, et al. Diabetes Attitudes, Wishes and Needs second study (DAWN2™): Cross-national benchmarking of diabetes-related psychosocial outcomes for people with diabetes. *Diabet Med* 2013; 30:767–777.

10. Kovacs Burns K, et al. Diabetes Attitudes, Wishes and Needs second study (DAWN2™): Cross-national benchmarking indicators for family members living with people with diabetes. *Diabet Med* 2013; 30:778–788.

Dijabetes u Hrvatskoj

- Po podacima CroDiab registra u 2014. dijabetes je dijagnosticiran u **254.296** odraslih osoba.¹
- Procjenjuje se da je broj oboljelih s dijabetesom tipa 2 u Hrvatskoj veći od **417.000**.²
- 90% oboljelih ima dijabetes tipa 2

KOMPLIKACIJE

SRČANI UDAR

ZATAJENJE BUBREGA

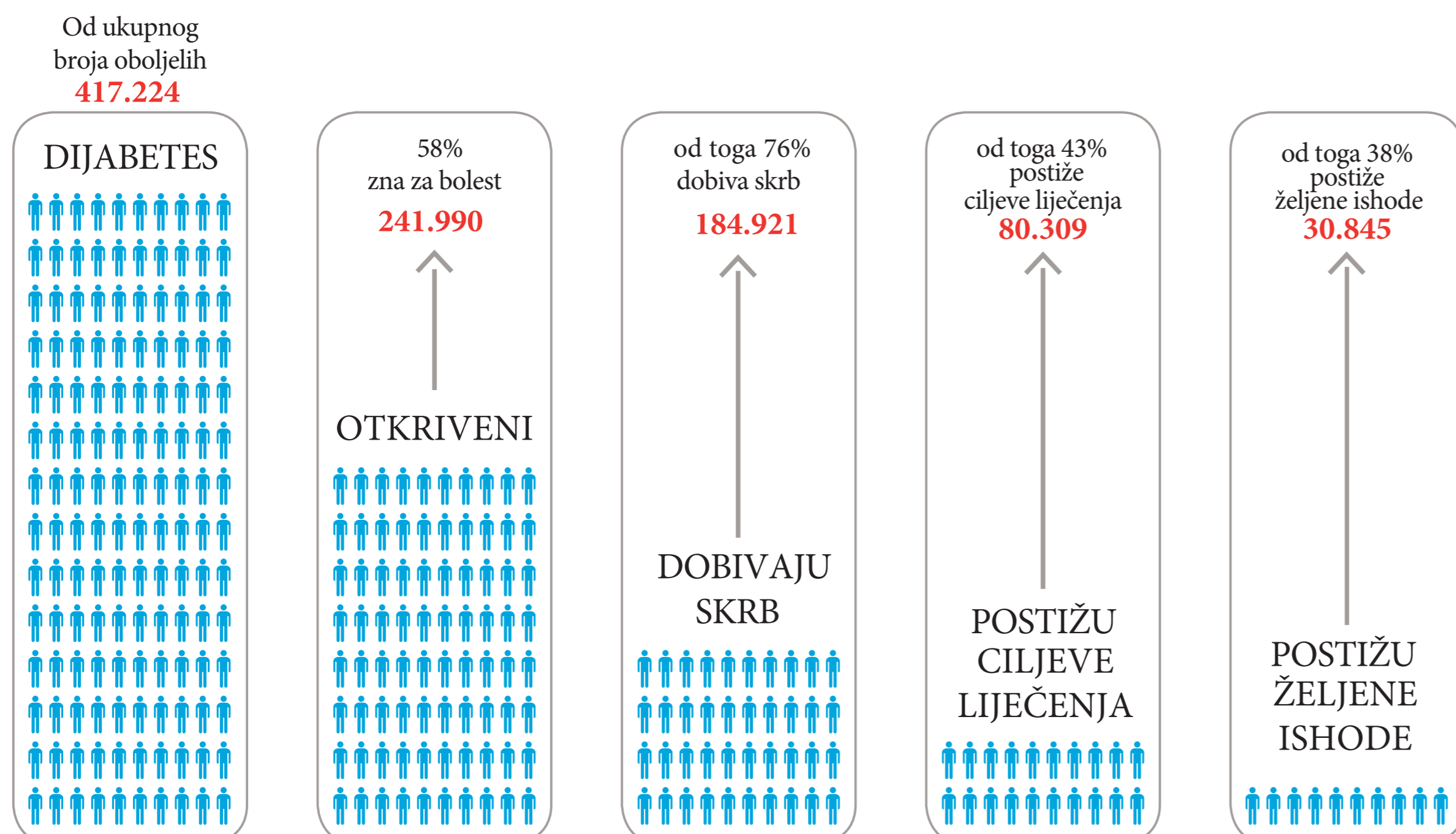
SLJEPOĆA

AMPUTACIJA UDOVA

- Dijabetes se u Hrvatskoj nalazi na sedmom mjestu među vodećim uzrocima smrti.⁴
- Procjenjuje se da je, zbog načina kodiranja, u odnosu na postojeće statističke podatke smrtnost povezana sa šećernom bolešću u Hrvatskoj četiri puta veća.⁵
- Dijabetes je vodeći uzrok nastanka krvožilnih bolesti, bolesti bubrega, sljepoće i amputacije udova.⁶
- Komplikacije umanjuju kvalitetu života oboljelih, a istodobno liječenje komplikacija čini najveći udio u troškovima liječenja dijabetesa

PRAVILO POLOVICE - PRAVILO KOJE TREBA PROMIJENITI

Pravilom polovice tumači se: od ukupnog broja oboljelih samo je pola otkriveno. Od onih koji su otkriveni samo pola njih dobivaju skrb, a od tog broja otprilike polovica postiže ciljeve liječenja. Od oboljelih kod kojih su postignuti ciljevi liječenja tek polovica nema komplikacije uzrokovane dijabetesom.

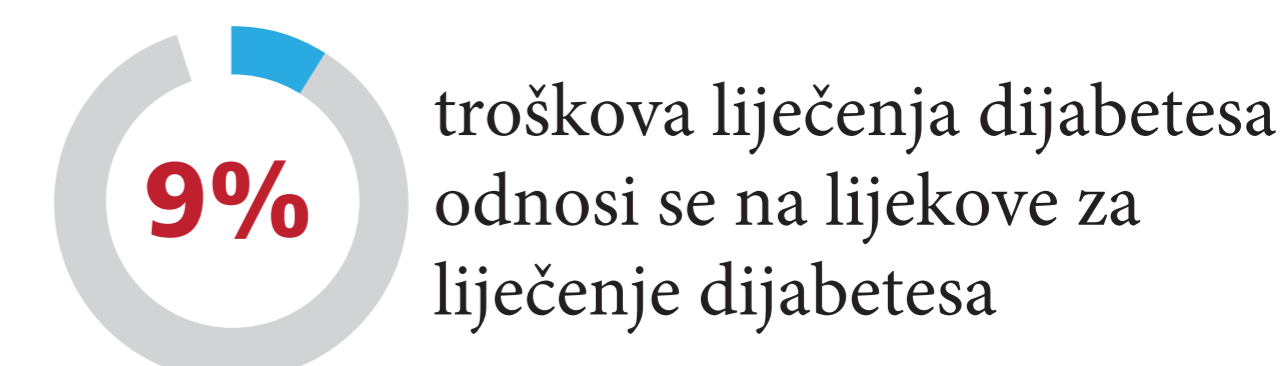
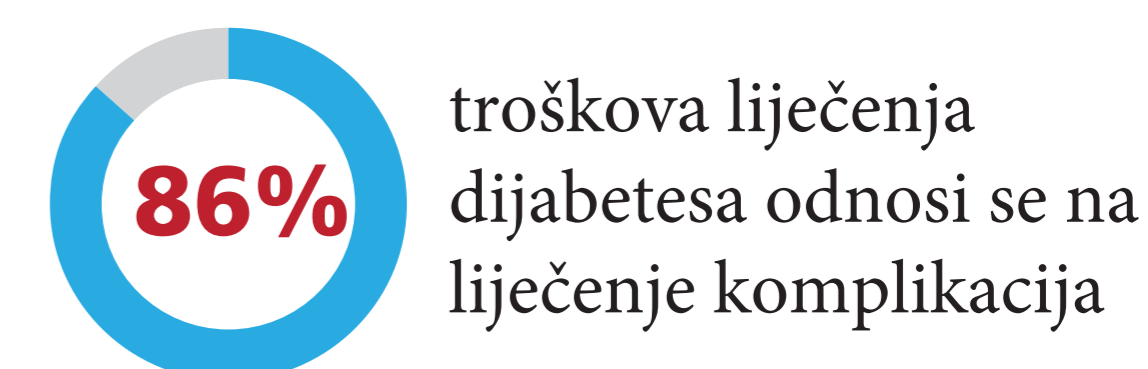
PRAVILO POLOVICE U HRVATSKOJ²

Procjenjuje se da je broj oboljelih od dijabetesa u Hrvatskoj veći od 417.000.

Od tog broja **58%** je **otkriveno**, a tek **7,4%** postiže željene ishode tj. **život bez komplikacija dijabetesa**.

EKONOMSKI UČINAK DIJABETESA

- Na liječenje dijabetesa HZZO utroši oko 2.5 milijardi kuna ili 11,5% svog budžeta⁷
- Najveći udio troškova utrošen na liječenje dijabetesa tipa 2 (85,8%) odnosi se na troškove liječenja komplikacija, dok je na antidijabetičke lijekove potrošeno 8,8%.⁷
- Unatoč očekivanom porastu troškova za liječenje šećerne bolesti tipa 2, s boljom regulacijom glikemije, krvnog tlaka i kolesterola (intenzivirani pristup liječenju) u desetogodišnjem razdoblju moguća je ušteda od 2,05 milijardi kn.⁵
- Ranije postavljanje dijagnoze te intenzivirani pristup liječenju u odnosu na najčešći način postavljanja dijagnoze (uslijed pojave prvih simptoma komplikacija bolesti) i uobičajeni pristup liječenju omogućuju bolesniku duži i znatno kvalitetniji život te uštedu za zdravstveni sustav⁸

1. Nacionalni registar osoba sa šećernom bolešću 2014 http://www.idb.hr/CroDiab_2014.pdf

2. Pravilo polovice, Regionalni dijabetes forum „Ekonomski učinak dijabetesa“, Zagreb, 22. listopada 2014.

3. IDF Diabetes Atlas, 7th edition, 2015, <http://www.diabetesatlas.org/>

4. Hrvatski zdravstveno statistički ljetopis za 2014. godinu, http://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2015/05/ljetopis_2014.pdf

5. Tereza Šarić, Tamara Poljičanin, Željko Metelko. Trošak liječenja komplikacija šećerne bolesti - Učinak poboljšanja kontrole glikemije, krvnog tlaka i lipidnog statusa na pojavu komplikacija i troškove liječenja bolesti, Liječ vjesnik 2013;135:162-171

6. International Diabetes Federation: IDF Diabetes Atlas, 5th ed. Brussels, 2011

7. Šarić T., Benković V., Poljičanin T., Stevanović R. Cost of diabetes in Croatia. Impact of complications on the costs of type 2 diabetes. ISPOR 14 th Annual European Congress Madrid, 2011: PDB31. <http://www.ispor.org/congresses/Spain/1111/Posters3.aspx>

8. Nacionalni program zdravstvene zaštite osoba sa šećernom bolešću i uloga liječnika obiteljske medicine i dijabetologa u njegovom provođenju – predavanja održana 2013/14. U organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Veleposlanstva Kraljevine Danske u Hrvatskoj

9. Nacionalni program zdravstvene zaštite osoba sa šećernom bolešću s posebnim ciljem prevencije bolesti: <http://www.zdravlje.hr/content/download/15999/118910/version/1/file/NACIONALNI+PROGRAM+ZDRAVSTVENE+ZAŠTITE+OSOBA+SA+ŠEĆERNOM+BOLEŠĆU.pdf>

10. Rezolucija Sabora Republike Hrvatske o šećernoj bolesti, <http://www.sabor.hr/Default.aspx?art=39492>